

Beslutningsforslag nr. B 17. Fremsat den 6. november 1991 af Annette Just (FP), Tom Behnke (FP), Aage Brusgaard (FP) og Pia Kjærsgaard (FP)

Forslag til folketingsbeslutning

om officiel anerkendelse af de republikker i Jugoslavien, der ved flertal ved frie demokratiske afstemninger har truffet beslutning om at opnå uafhængighed og selvstændighed

Folketinget pålægger regeringen at foretage en officiel anerkendelse af de republikker i Jugoslavien, der ved flertal ved frie demokratiske afstemninger har truffet beslutning om at opnå uafhængighed og selvstændighed, efter følgende retningslinjer:

1) Danmark meddeler FN, at Danmark officielt anerkender de republikker i Jugoslavien, der ved flertal ved frie demokratiske afstemninger har truffet beslutning om at opnå uaf-

hængighed og selvstændighed, som suveræne republikker.

2) Regeringen foreslår i FN, at de øvrige FN-medlemmer anerkender de samme republikkers rettigheder som selvstændige og suveræne stater.

3) Regeringen foreslår, at de republikker i Jugoslavien, der ved flertal ved frie demokratiske afstemninger har truffet beslutning om at opnå uafhængighed og selvstændighed, optages som fuldgyldige medlemmer af FN.

Bemærkninger til forslaget

Bemærkninger til beslutningsforslagets punkter

Ad 1

Anerkendelsen skal foretages, så snart der er opnået garanti for, at der konstitutionelt tages hensyn til mindretallene. Anerkendelsen for hver enkelt republik foretages, så snart der foreligger dokumentation for konstitutionelle garantier, der giver juridisk beskyttelse af mindretallene.

Ad 2

De øvrige FN-medlemmer opfordres til at anerkende de republikker i Jugoslavien, der ved flertal ved frie demokratiske afstemninger har truffet beslutning om at opnå uafhængighed og selvstændighed, så snart der foreligger dokumentation for konstitutionelle garantier, der giver juridisk beskyttelse af mindretallene.

Ad 3

Regeringen foreslår, at de republikker i Jugoslavien, der ved flertal ved frie demokratiske afstemninger har truffet beslutning om at opnå uafhængighed og selvstændighed, optages som fuldgyldige medlemmer i FN samtidig med, at regeringen opfordrer FN-medlemmer til at anerkende de nævnte stater.

Almindelige bemærkninger

Jugoslavien er en føderation, der består af 6 republikker: Serbien inklusive de 2 autonome provinser Kosovo og Vojvodina (41 pct. af befolkningen), Kroatien (21 pct. af befolkningen), Slovenien (8 pct. af befolkningen), Bosnien-Hercegovina (18 pct. af befolkningen), Makedonien (9 pct. af befolkningen) og Montenegro (3 pct. af befolkningen).

Af de seks republikker har følgende forlangt uafhængighed og selvstændighed: Kroatien, Makedonien, Bosnien-Hercegovina og Slovenien.

Befolkningen består af forskellige etniske grupper: 36 pct. serbere, 20 pct. kroater, 8 pct. slovenere, 6 pct. makedonere, 9 pct. registrerede muslimer og knap 3

pct. montenegriner samt 18 andre nationaliteter, heriblandt 8 pct. albanere og 2 pct. ungarere; 1,2 mio. er udelukkende registreret som jugoslaver.

I 1981 bestod befolkningen i Serbien (inklusive Kosovo og Vojvodina) af 9,31 mio. indbyggere, hvoraf 6,18 mio. var serbere. I 1981 bestod befolkningen i Kosovo af 1,58 mio. indbyggere, hvoraf 1,23 mio. var albanere og 209.500 var serbere. Befolkningen i Vojvodina bestod i 1971 af 1,96 mio. indbyggere, hvoraf 1,09 mio. var serbere, 424.000 var ungarere, 138.600 var kroater, 72.760 var slovakker, og 53.000 var rumæner.

I 1981 bestod befolkningen i Kroatien af 4,60 mio. indbyggere, hvoraf 3,45 mio. var kroater og 531.500 var serbere.

I 1981 bestod befolkningen i Slovenien af 1,89 mio. indbyggere, hvoraf langt den overvejende del var slovenere (1,71 mio.).

Slovenien adskiller sig fra de andre jugoslaviske republikker ved, til forskel fra de øvrige jugoslaviske republikker, at være sammensat af en homogen befolkning. Faktisk er befolkningssammensætningen i Slovenien så homogen, at mindretal og divergerende religiøse trosretninger er endnu mindre end i Danmark.

I 1981 bestod befolkningen i Bosnien-Hercegovina af 4,12 mio. indbyggere, hvoraf 1,63 mio. var muslimer; 1,32 mio. var serbere og 758.000 kroater.

I 1981 bestod befolkningen i Makedonien af 1,91 mio. indbyggere, hvoraf 1,28 mio. var makedonere; 377.200 var albanere og 86.600 tyrkere.

I 1981 bestod befolkningen i Montenegro af 584.300 indbyggere, hvoraf 400.500 var montenegriner; 78.000 var muslimer og 37.700 albanere.

Den kroatisk forfatnings forhold til nationale minoriteter

Den kroatisk forfatning indeholder temmelig omfattende sikringer af alle nationale mindretal i Kroatien. Således er der et specielt charter i forfatningen på 7 paragraffer, der eksplicit omfatter serbernes og andre nationaliteters rettigheder i Kroatien. Denne

tilføjelse blev vedtaget den 25. juni 1991. (Se vedlagte bilag).

Serbisk minoritet i Kroatien

I 1981 boede der 531.500 serbere i Kroatien. Ud af de 102 distrikter i Den Kroatiske Republik udgjorde serberne en absolut majoritet i 11 distrikter, hvor 26,77 pct. af alle serbere i Kroatien boede i 1981.

De resterende 73,3 pct. serbere i Kroatien boede i 1981 stort set alle i andre distrikter. Omkring halvdel af dem boede i byer. De fleste serbere i Kroatien bor i blandede småsamfund sammen med kroaterne og andre etniske grupper i Kroatien.

Historisk forløb

Der er få folkeslag, der gennem historien har lidt så meget som kroaterne.

Kroaterne har måttet lide, fordi Kroatien gennem århundreder har været grænseland mellem øst og vest, hvor mange krige blev standset. Af den grund fik Kroatien navnet »Kristendommens bolværk« (»Antemurale Christianitatis«).

Kroatien har igennem adskillige krige og stridigheder mod frankerne, Byzants, Venedig, bulgarerne og ungarene gradvis frigjort sig fra fremmed dominans.

Den kroatiske stat blev etableret i løbet af det 7. og 8. århundrede samtidig med indførelsen af kristendommen. Oprindelig var staten opdelt i 3 områder, der i begyndelsen var indbyrdes forbundne. Det første område beliggende mellem Zrmanja og Cetinja udgjorde det kongelige Kroatien. Det andet område, der var beliggende ved Lika og Krbava, dannede Banska Kroatien. Det tredje område, der var beliggende ved Sisak, dannede det slavonske Kroatien. I begyndelsen af det 9. århundrede dannedes mellem floderne Sava, Drava og Una det panoniske Kroatien og syd for dette område det dalmatiske Kroatien.

Kroatien blev under det kroatiske dynasti Trpimirovics scepter integreret i en enkelt statsdannelse. Denne stat hed oprindelig Regnum Chroatorum et Dalmatorum.

Kroatien har tidligere været anerkendt som selvstændig stat. Det var i år 879, da pave Johannes VII i et brev til fyrst Branimir anerkendte Kroatien som selvstændigt fyrstendømme. I år 925 udråbte Tomislav sig selv til kroaternes konge, som suverænt regerede over hele landet (fra floden Drava til Adriaterhavet). Kroatiens selvstændighed varede dog ikke længere end til år 1101, da den ungarske kong Koloman integrerede Kroatien i sit område. Formelt foregik det ved, at Kroatien blev tvunget til at acceptere

Koloman som konge af Kroatien. Dette 'kronefællesskab' varede til 1848.

Under de dynastiske krige i slutningen af det 11. århundrede var Kroatien under Arpadovics scepter i en personalunion med Ungarn. Fra det 14. århundrede regeredes Kroatien af Anjou-dynastiet. Dette dynasti havde i disse områder interessekonflikter med andre europæiske dynastier, hvilket dog ikke bevirkede, at de kroatiske grænser blev trukket tilbage – tværtimod. Grænserne blev udvidet til også at omfatte det østlige Slavonien og Srijem samt de vestlige dele af Bosnien. Det eneste territoriale tab skyldtes Ladislaus af Neapel (prætendenten til den ungarske trone), der i 1409 solgte nogle af de dalmatiske byer og øer til Venedig for 100.000 dukater.

Jugoslavien blev i 1918 dannet på ruinerne af Østrig-Ungarns område. Befolkningerne blev aldrig spurgt, om de ønskede en dannelse af den jugoslaviske stat. Befolkningerne blev tværtimod tvangsindlemmet med militærmagt. Denne tvangsindlemmelse foregik på trods af mange advarsler om, at landet aldrig ville komme til at fungere, fordi tusindårige forskellige tilhørsforhold har fjernet befolkningerne så meget fra hinanden – hvad angår kultur, religion, sprog og skrift – at deres sydslaviske (jugoslaviske) oprindelse med sprogligt fællesskab ikke er tilstrækkeligt for en fredelig sameksistens.

Dette syn på den tvungne sameksistens i Jugoslavien støttes i Danmark af bl.a. Kroatisk Kulturforening.

Efter mere end 70 års sameksistens er modsætningerne og hadet større end nogen sinde tidligere. Den eneste løsning, der kan føre til fredelige forhold og hindre flere overflødige drab, er en adskillelse af de stater, der gennem frie demokratiske valg har udtrykt deres ønsker om adskillelse. Ved adskillelsen af disse stater bør hver part have lov til som gode naboer at leve i fred med respekt for hinandens særpræg uden tvang og undertrykkelse.

Kroatien og Slovenien fik henholdsvis den 23. april 1990 og i foråret 1990 demokratisk valgte regeringer, der ikke er kommunistiske.

Den 19. maj 1991 besluttede 93,27 pct. af befolkningen i Kroatien ved en folkeafstemning, at Jugoslavien kun kan bestå i form af en union af suveræne stater. Det vil sige, at der i dag foreligger et overvejende flertal i den kroatiske befolkning for, at Kroatien skal sikres selvstændighed.

Den 23. december 1990 viste en folkeafstemning i Slovenien, at der var et bredt folkeligt ønske om uafhængighed af Jugoslavien. 93,3 pct. af befolkningen stemte for uafhængighed. Den 26. juni 1991 erklærede Sloveniens præsident, Milan Kucan, officielt Slo-

venien for en selvstændig stat, som ville forlade Jugoslavien, hvis ikke den føderale regering inden for et halvt år iværksatte strukturelle økonomiske og politiske ændringer. Forbundsregeringen i Beograd kendte erklæringerne ugyldige.

Danmark har ved tidligere lejligheder udvist en forbillig adfærd over for de dele af Danmark, der ønskede selvstændighed og frihed fra den danske stat. Danmark har således ikke oplevet fysiske konfrontationer med Island i 1944, Færøerne i 1948 og Grønland i 1978, da de på hver deres måde ønskede frihed og uafhængighed fra den danske stat. Trods adskillelsen fra disse har Danmark demonstreret, at fredelige forhold uden problemer kan sikres efter en adskillelse.

Efter Fremskridtspartiets opfattelse er det alle folkeslags legitime ret i alle verdensdele at bestemme over deres egen skæbne, når dette kan foregå, uden at andre krænkes fysisk. Specielt når den slags beslutninger er folkets egen vilje, må ønsker om uafhængighed og selvstændighed respekteres. Hvis menneskerettigheder, mindretalsrettigheder og demokrati skal respekteres, er det nødvendigt, at de republikker i Jugoslavien, der ved flertal ved frie demokratiske afstemninger har truffet beslutning om at opnå uafhængighed og selvstrændighed, internationalt anerkendes som selvstændige og uafhængige stater.

Ifølge forslagsstillernes opfattelse vil en officiel dansk anerkendelse af de republikker i Jugoslavien, der har tilkendegivet ønsker om selvstændighed, betyde et gennembrud i disse republikkers bestræbelser for at opnå selvstændighed. Hvis Danmark som det første land foretager en officiel anerkendelse af de republikker i Jugoslavien, der har tilkendegivet ønsker om selvstændighed, vil andre hurtigt følge Danmarks eksempel og ligeledes anerkende disse republikkers selvstændighed.

EF's holdning til et delt Jugoslavien

EF har indtaget det efter Fremskridtspartiets opfattelse noget besynderlige standpunkt, at Jugoslavien skal holdes samlet. Opfattelsen, der ligger til grund for dette synspunkt, er, at tilskyndelse til selvstændighedsbevægelser vil være farlig for udviklingen på det europæiske kontinent. Ifølge Berlingske Tidende den 29. juni 1991 lyder det fra EF: »Der er alt for [mange] potentielle konflikter omfattende nationale mindretal i Europa«.

Ifølge dagbladet Information den 29. juni 1991 sagde udenrigsminister Uffe Ellemann-Jensen på et EF-møde i Luxembourg: »Der er ikke tale om at godkende uafhængighedserklæringerne. EF har fortsat

et ønske om gennem forhandlinger at bevare en eller anden form for enhed i Jugoslavien.«

EF-Kommissionens formand, Jacques Delors, har gjort EF's økonomiske støtte til Jugoslavien betinget af, at Jugoslavien bevares samlet. Således skriver Det Fri Aktuelt den 1. august 1991: »EF-Kommissionens formand, Jacques Delors, har ved flere lejligheder sagt direkte, at »et samlet Jugoslavien er en forudsætning for, at EF fortsat vil pumpe penge i det kriseramte land.««

Det tysk liberale medlem af Europa-Parlamentet Mechthild von Alemann sagde under Europa-Parlamentets septembersamling, at såfremt parterne i Jugoslavien ikke vil overholde våbenhvilen, er der ingen anden udvej end, at EF anerkender de enkelte delstater som selvstændige. (EP-ugen i Strasbourg den 9.-13. september 1991, Generaldirektoratet for informations- og pressetjenesten. Den Centrale Pressetjeneste).

Formanden for Europa-Parlamentet, Dankert, sagde under afslutningen på debatten i Europa-Parlamentets debat om Jugoslavien den 9.-13. september 1991, at EF's holdning over for Jugoslavien skal være fælles.

Tyskland er gået imod EF's erklærede holdning om et fortsat forenet Jugoslavien. Tysklands forbundskansler, Helmut Kohl, og Tysklands udenrigsminister, Hans-Dietrich Genscher, gik allerede imod et fortsat forenet Jugoslavien, da borgerkrigen brød ud.

Det Fri Aktuelt skrev den 1. august 1991 i en artikel om EF's forhold til et delt Jugoslavien, at formanden for det tyske Socialdemokrati (SPD), Björn Engholm, har givet udtryk for, at EF ikke skal blande sig i Sloveniens og Kroatiens selvstændighedsbestrebelsers, blot fordi det på kort sigt er mest bekvemt for EF.

Björn Engholms udsending, Nobert Gansel, sagde ifølge Det Fri Aktuelt den 1. august 1991 på et møde i slutningen af juni 1991 om EF's holdning til et delt Jugoslavien følgende: »Vi understøtter folks ret til demokratisk at vælge, om og (i givet fald) hvordan de vil leve i en føderation. Denne ret må ikke undertrykkes med magt og må ikke ofres for kortsigtet europæisk politik.«

Fremskridtspartiet er enig i denne vurdering. Uanset hvordan Sloveniens og Kroatiens eventuelle uafhængighed vil påvirke EF på både kort og lang sigt er det Fremskridtspartiets holdning, at EF's forhold ikke skal være afgørende for Sloveniens og Kroatiens statsretligt legitime ret til selvstændighed.

Det er ikke kun tyske socialdemokrater, der har erklæret deres støtte til Sloveniens og Kroatiens selvstændighedsbestrebelsers. En ledende dansk konser-

vativ har også meldt ud med erklæringer om støtte til Kroatiens selvstændighedsbestrebelse. Således stod følgende overskrift at læse i dagbladet Information den 5. august 1991: »Konservativ støtter et frit Kroatien«. Den konservative udenrigspolitiske ordfører, Niels Ahlmann-Olsen, sagde følgende: »Den seneste udvikling i Jugoslavien bør få EF til hurtigt at intervenere militært i Kroatien, og Danmark bør anerkende både Sloveniens og Kroatiens uafhængighed, hvis ikke kampene på kroatisk territorium hurtigt bliver indstillet«.

En af de mest præcise vurderinger af spændingerne i Jugoslavien blev præsenteret af Weekend-Avisens journalist Jan Bo Hansen i Weekend-Avisen den 19. juni 1991. I artiklen »Uden alternativer« med overskriften: »Slovenien, Kroatien og de andre. EF forsøger sig som mægler i Jugoslavien. Men mæglingen har et forkert udgangspunkt: Man forestiller sig, at republikkerne har sluttet sig sammen af egen fri vilje. Hermed har man overtaget Serbiens standpunkt«, skrev han følgende: »EF's politik over for den jugoslaviske krise var fra starten forfæjlet, og den vil munde ud i en fiasko. Man kan nu ikke engang optræde som mægler, hvis man på forhånd har taget det ene partis standpunkt. Blandt de mange forkerte forestillinger, der har spoleret dømmekraften, er en af de mest sejlivede den, at Slovenien og Kroatien frivilligt er indgået i Jugoslavien og derfor ikke har ret til at forlade føderationen ensidigt. Det skulle adskille landet fra de baltiske staters forhold til Sovjetunionen, siger vor udenrigsminister. Det, han her glemmer, er, at han i starten indtog samme holdning over for de tre baltiske stater, som han nu indtager over for Slovenien og Kroatien.«

At denne vurdering analysemæssigt var berettiget, blev delvis bekræftet den 24. oktober 1991, hvor vicepræsidenten for EF-Kommissionen, Martin Bangemann, på Romklubben's Europaseminar i Wolfsburg i Tyskland satte Jugoslavien stolen for døren, da han understregede, at det er en illusion at tro på, at Jugoslavien kan holde sammen som én stat. »Det er naivt at forestille sig, at Jugoslavien kan holde sammen. Det var en fejl at fastholde Jugoslaviens enhed. En politisk fejl, sagde Bangemann« (Ritzau den 24. oktober 1991).

Den tjekiske forfatter Milan Kundera har i en artikel beskrevet det manglende etiske aspekt i de europæeres holdning, der ikke vil anerkende de jugoslaviske republikkers selvstændighed. Således skriver han i artiklen »Slovenien skal frelses« følgende: »Der er arrogance i uvidenheden. Man er ikke europæer, hvis man ikke vil kende, respektere og beskytte de andre europæiske nationer, især hvis de er små og ubevæ-

nede som Island, Danmark eller Slovenien . . . Ak! Når jeg læser mine venners appel fra i nat, kan jeg kun sige til Dem: Gør alt for at frelse Slovenien« (Weekend-Avisen, den 16. august 1991).

Fra EF blev det udtalt den 21. juni 1991, at EF ønskede, at Jugoslavien forblev én stat. EF tilføjede dog, at EF stoled på, at dette kunne foregå på en demokratisk måde. 3 dage senere havde EF tilvejebragt en kredit til Jugoslavien på 850 mio. dollars forudsat, at Jugoslavien fortsat ville holde sammen som én stat.

En uge efter havde man dog i EF blødgjort sin holdning til spørgsmålet. EF krævede, at den jugoslaviske forbundshær øjeblikkelig blev trukket tilbage til kasernerne. EF truede med at suspendere den økonomiske bistand til Jugoslavien. Slovenien og Kroatien opfordredes af EF til ikke ensidigt at bryde ud af Jugoslavien.

Fremskridtspartiet vil i forbindelse med bl.a. Sloveniens og Kroatiens ønsker om selvstændighed anføre, at Sloveniens og Kroatiens regeringer er demokratisk valgte i modsætning til den jugoslaviske forbundsregering, hvorfor enhver støtte til et samlet Jugoslavien er en støtte til en udemokratisk stat, hvormod støtten til Sloveniens og Kroatiens selvstændighedsbestrebelse er identisk med støtte til demokratiske republikker.

Fremskridtspartiet er således stærkt uenig i den holdning, EF hidtil har indtaget i forhold til Jugoslavien og de republikker i Jugoslavien, der ønsker selvstændighed. Støtte til den jugoslaviske føderalrepublik er jo i sin konsekvens ensbetydende med støtte til et udemokratisk, totalitært regime, der bruger militær magt og undertrykkelse til at opnå sine politiske mål, hvormod moralsk, politisk og økonomisk støtte til de republikker i Jugoslavien, der ønsker selvstændighed, er en støtte, der fremmer frihed, og en betydningsfuld demokratiseringsproces.

Hvis EF ikke kan støtte de republikker i Jugoslavien, der ønsker selvstændighed, men derimod vælger at støtte den jugoslaviske føderalrepublik, er det Fremskridtspartiets opfattelse, at alle EF's medlemslande da bør tage individuelle initiativer og således tage afstand fra Dankerts udtalelse om, at EF's holdning over for Jugoslavien skal være fælles.

USA's holdning til et delt Jugoslavien

USA har valgt at udtrykke sin støtte til et samlet Jugoslavien. USA's præsident Bush sagde i marts 1991, at USA »ikke ville belønne« dem, der løsrev sig ensidigt. USA's støtte til et samlet Jugoslavien blev gentaget af USA's udenrigsminister, James Baker, på et kort besøg i Beograd i juni måned, hvorefter han sagde, at

USA under ingen omstændigheder ville anerkende Sloveniens og Kroatiens uafhængighed.

Ifølge tidsskriftet *The Economist* var hovedeffekten af disse to advarsler ikke at afskrække Slovenien og Kroatien, men at styrke nogle af Jugoslaviens generaler i deres tro på, at Vesten ikke ville protestere, men ligefrem ville belønne dem, hvis de tog initiativer til at holde Jugoslavien samlet. (*The Economist*, 6.7.1991, p. 23).

Dette syn på den internationale støtte til et samlet Jugoslavien deler Fremskridtspartiet. I forlængelse af dette syn er det Fremskridtspartiets opfattelse, at en anerkendelse af de republikker i Jugoslavien, der ved flertal ved frie demokratiske afstemninger har truffet beslutning om at opnå uafhængighed og selvstændighed, vil tilskynde til en varig fred i Jugoslavien.

I mellemtiden har USA blødgjort sin holdning over for Jugoslavienkonflikten. På den internationale CSCE-konference i Moskva den 20. september 1991 fordømte USA's udenrigsminister, James Baker, kraftigt brugen af vold i Jugoslavien. USA's officielle holdning til Jugoslavienkonflikten kan efter CSCE-konferencen i Moskva sammenfattes således:

- USA støtter EF's bestræbelser på ved et mandat fra CSCE gennem forhandlinger at stoppe voldsanvendelsen i Kroatien.
- USA accepterer ikke voldsanvendelse til at løse politiske uoverensstemmelser.
- USA mener endvidere, at det internationale samfund gennem en fredelig dialog kan hjælpe befolkningerne i Jugoslavien med at tage hensyn til og forene de legitime håb og anliggender, der ligger alle nationale grupper i hver enkelt republik på sinde.

Adskillige andre europæiske nationer har opnået uafhængighed

Inden for de sidste århundreder er adskillige europæiske nationer blevet uafhængige: Norge, Irland, Polen, Ungarn, Rumænien, Estland, Letland, Litauen og Island.

Historisk oversigt:

År

- 925 Kroatien blev kongedømme (Kong Tomislav) og opnåede international anerkendelse (paven).
- 1102 Person-union (*Pacta conventa*) blev indgået med Ungarn, efter at Kroatien mistede sin sidste konge i kamp. Dette indebar fuld kroatisk

selvstyre med Ban (guvernør) som førende figur og Sabor (parlament) som landets styrende organ.

- 1525 Ungarn/Kroatien mistede deres fælles konge i kamp mod tyrkerne. Ungarn og en stor del af Kroatien blev besat af tyrkerne. Både den ungarske og kroatisk adel valgte Habsburg/Østrig som deres konge og statsoverhoved. De bevarede dog selvstyret og forskellige styrende institutioner, bl.a. deres parlament.
- 1712 Kroatisk Sabor (parlament) stemte for den kvindelige tronfølger (Marie Therese). Ungarn var imod, hvorved Kroatien markerede sin suverænitæt (vedrørende statsretlig beslutning).
- 1790 Det kroatisk/ungarske fællesskab blev med nye aftaler en union. De nye aftaler blev indgået for at kunne modstå østrigsk dominans.
- 1848 Der finder en revolution sted mod Østrig. Kroaterne tog Østrigs side. Kroatien brød unionen med Ungarn. Kroatien bekæmpede revolutionen, hvorved monarkiet reddedes på en række betingelser, bl.a. fuld respekt for alle de landes selvstyre, der hørte med i dette monarki, og ophævelse af stavnsbåndet i disse lande.
- 1867 Der indgås en ny kroatisk/ungarsk (unions)af-tale.
- 1914 Serbiske nationalistiske terrorister (Sorte Hånd) myrder kronprins Ferdinand og hans kone.
- 1918 Kroatien erklærer sig den 29. september 1918 uafhængig som suveræn stat for slovenere, kroater og serbere (der var et mindretal i Kroatien).
- 1918 Den 1. december 1918 blev Kroatien med militær magt tvangsindlemmet i Kongeriget Serbien. Dette kongerige blev i begyndelsen kaldt »Kongeriget Serbien, Kroatien og Slovenien« og havde en serbisk konge som statsoverhoved. Mange historikere og jurister betragter Jugoslaviens dannelse i 1918 som en 'ikke legal' statsretlig akt. Det var ikke en frivillig union af ligeberettigede parter, men en besættelse af Kroatien (taberen).
- 1929 Landet fik navneforandring til: Jugoslavien (Sydslavien). Tvangsindlemmelsen af Kroatien i Kongeriget Serbien blev imidlertid aldrig anerkendt eller godkendt af hverken det kroatisk parlament

F. t. beslutn. vedr. anerkendelse af republikker i Jugoslavien

- (Sabor) eller det serbiske parlament (Skupstina).
- 1941 Kroatien blev en selvstændig stat (NDH) efter Jugoslaviens sammenbrud, der fandt sted på grund af den tyske invasion og besættelse.
- 1941 Kroatien blev anerkendt af Staunings regering den 31. juli 1941 og bifaldet af kong Christian X den 10. juli 1941 gennem Scavenius. Dog bør det påpeges, at den danske regerings handlefrihed ikke var fuldstændig på grund af besættelsen.
- 1945 Kommunisterne overtog magten i Jugoslavien. Jugoslavien godkendtes som føderal socialistisk stat, baseret på modstandsbevægelsens aftale (AVNOJ), som en føderation af suveræne republikker med ret til at træde ud af føderationen, hvis folket ønskede det. Modstandsbevægelsens aftale (AVNOJ) er stadfæstet i den jugoslaviske konstitution. Det er denne mulighed, Slovenien og Kroatien gennem en folkeafstemning nu har benyttet sig af. Beslutningen om at træde ud af føderationen er begrundet i, at man kun gennem en sådan handling kan indgå en ny unionsaftale mellem ligeberettigede stater. Det er samme aftale, som sovjetrepublikkerne vil indgå, og det er alment kendt og støttet i Vesten.
- 1953 I januar 1953 indførtes en ny forfatning samtidig med, at Tito blev præsident.
- 1963 I april 1963 blev en ny forfatning offentliggjort, der ændrede republikkens navn til den Jugoslaviske Socialistiske Føderale Republik.
- 1974 I februar 1974 blev landets nyeste forfatning indført, der demokratiserede og decentraliserede ledelsen af landets virksomheder.
- 1990 I juli 1990 erklærede Slovenien og Kosovo sig politisk uafhængige af føderationen. Slovenere ønskede ikke at forlade Jugoslavien, men et løsere tilknytningsforhold i form af en konføderation, hvor republikkens love sættes over føderationens.
- 1990 Den 23. december 1990 stemte 93,3 pct. af slovenere for uafhængighed.
- 1991 Den 19. maj 1991 besluttede 93,27 pct. af befolkningen i Kroatien gennem folkeafstemning, at Jugoslavien kun kan bestå i form af en union af suveræne stater.
- 1991 Den 25. juni 1991 erklærede Sloveniens præsident, Milan Kucan, officielt Slovenien for en selvstændig stat og samme dag erklæredes også Kroatien for selvstændig. Den føderale regering i Beograd kendte uafhængighedserklæringerne ugyldige, men tog i øvrigt ingen initiativer til at forhandle med Slovenien og Kroatien.
- 1991 Efter den 25. juni 1991 blev krigen i Kroatien optrappet.
- 1991 Den 27. juni 1991 gik den jugoslaviske hær ind i Slovenien for med våbenmagt at håndhæve den føderale regerings autoritet.